

Čís. 14492.

Z § 469 obč. zák. nelze dovoditi, že by zaznamenaným zástavním právem nemohlo býti nakládáno podle poslední věty tohoto paragrafu, jde-li o záznam podle § 38 c) knih. zák.

(Rozh. ze dne 28. června 1935, R I 694/35.) a

Prv ý s o u d rozděluje nejvyšší podání přikázal vymáhající věřitelce Spar- und Vorschussverein v A. na její vykonatelnou pohledávku v pořadí pod C 15 zbytek nejvyššího podání a nevyhověl odporu firmy Josef R. proti přikázání v tomto pořadí. D ů v o d y: Proti přikázání pohledávky vymáhající strany Spar- u. Vorschussverein v A. v přihlášeném pořadí podala firma Josef R. odpor s odůvodněním, že vymáhající strana má nárok na přikázání v pořadí pol. čís. 18 a ne pol. čís. 15. Proti právnímu názoru odporovatelčinu, že převod zaznamenaného zástavního práva podle § 469 vš. obč. zák. na novou pohledávku jest právně neúčinný, jest uvést, že záznam zástavního práva pro daňovou a poplatkovou pohledávku nepotřebuje spravení, takže záznam zástavního práva ve svých účincích jest postaven na roveň vkladu práva zástavního. Berní úřad v T. byl oprávněn vystaviti výmazní prohlášení, neboť jest oprávněn ke vkladu zástavního práva jménem státu a tedy i k vystavení výmazního prohlášení. Na žádost povinné byl povolen vklad výmazu zástavního práva pol. 15 pro daňovou pohledávku čsl. státu a současně vklad zástavního práva za pohledávku Spar- und Vorschussverein v A. v částce 30.000 Kč a to v pořadí pol. čís. 15 současně vymazaného zástavního práva za pohledávku čsl. státu. Podle § 469 vš. obč. zák. mělo sice býti zástavní právo za starou pohledávku převedeno na pohledávku novou. Ježto však vklad nové pohledávky byl proveden současně s výmazem staré, byly splněny předpoklady § 469 vš. obč. zák., třebaš nebyla dodržena předepsaná forma. R e k u r s n í s o u d uložil prvému soudu nové rozhodnutí. D ů v o d y: Podle výpisu z pozemkové knihy vysvítá tento knihovní stav: Pod C pol. 15 bylo zaznamenáno právo zástavní za berní pohledávku státu v částce 46.380 Kč s přísl. a došla žádost dne 5. ledna 1926. Pod C pol. 16 bylo vloženo zástavní právo za kauční pohledávku odporovatele firmy Josef R. v částce 50.000 Kč a došla žádost dne 3. srpna 1926. Pod C pol. 18 bylo zástavní právo C pol. 15 vymazáno. Pod C pol. 19 bylo vtěleno zástavní právo za pohledávku strany vymáhající v částce 30.000 Kč, v pořadí C pol. 15 ohledně položek 18 a 19 došla žádost č. j. 560/28 dne 3. května 1928. Lze proto použití § 469 vš. obč. zák., neboť jde při zástavním právu C pol. 15 o záznam podle dvorního dekretu ze dne 11. dubna 1848, čís. 1134 sb. z. s., jenž nepotřebuje spravení. Pokud není třeba spravení, má záznam též účinek jako vklad, tím však není řečeno, že má zaznamenané právo zástavní tentýž účinek jako vložené. Na pohledávky, byly-li zaznamenány podle dvorního dekretu ze dne 11. dubna 1848, čís. 1134 sb. z. s. k žádosti správního úřadu k zajištění veřejnoprávních požadavků ve smyslu dvorního dekretu ze dne 18. září 1786 čís. 577 sb. z. s. a ze dne 24. října 1806, čís. 789 sb. z. s., nelze použití § 228 ex. ř. (srov. čís. 9883 sb. n. s.). V souzeném případě bylo se zaznamenaným právem

zástavním disponováno. Proti tomu nelze podle § 469 vš. obč. zák. nic namítati, neboť zástavní právo státu bylo současně vymazáno, když bylo vtěleno právo zástavní ve prospěch vymáhající strany a berní úřad smí vyhotoviti prohlášení o výmazu. Ale v daném případě bylo zástavní právo C pol. 15 jen zaznamenáno. Okolnost, že při tomto záznamu není třeba spravení, nemůže znamenati, že je tím záznamu dána povaha vkladu. V tomto směru vyplývá z rozhodnutí čis. 9883 sb. n. s., že není možno přikázati pohledávku, je-li zaznamenáno právo zástavní. Soudce musí vyčkati nařízení příslušného úřadu, případně se postarati o úročné uložení. V tomto případě však nedošlo ke spravení, poněvadž bylo zástavní právo vymazáno. A nedošlo-li ke spravení, nemůže míti opatření podle § 469 vš. obč. zák. vlivu na pořadí pohledávky vtělené pod C pol. 19. Bylo proto v první řadě přihlížeti k pohledávce pod C pol. 16 (odporovatelově). Soud rekursní však nemohl ve věci samé rozhodnouti. Vymáhající strana vznesla totiž odpor proti přikázání pohledávky 50.000 Kč, o němž první soudce nerozhodl podle § 231 ex. ř. ani při rozvrhovém stání, ani v rozvrhovém usnesení a proto zůstalo řízení kusým.

*Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody :

Jde o otázku, zdali vymáhající věřitelka podle § 469 obč. zák. pro svoji vykonatelnou pohledávku nabyla zástavního práva v pořadí pod C pol. 15 ve vložce čis. 702 pozemkové knihy pro A. před zástavním právem váznoucím pod C pol. 16 pro pohledávku hypoteční věřitelky firmy Josef R., či nikoliv. V pořadí C pol. 15 bylo od 5. března 1926 zaznamenáno zástavní právo pro berní pohledávku československého státu v částce 46.380 Kč se 7% úroky ode dne 1. ledna 1935 podle § 38 písm. c) kn. zák. a dekretu dvor. komory ze dne 11. dubna 1848 čis. 1134 sb. z. s. Vzniklo tím pomíněně zástavní právo, k němuž jest soudcům přihlížeti, i když nejsou prokázány předpoklady § 228 ex. ř. (rozhodnutí čis. 9883 sb. n. s.). Z § 469 obč. zák. nelze dovoditi, že by zaznamenaným zástavním právem nemohlo býti nakládáno podle poslední věty tohoto paragrafu, pokud jde o záznam práva zástavního provedený na požádání veřejných úřadů podle § 38 c) knih. zák. Vlastnice zastavené nemovitosti byla proto oprávněna převést také toto podmíněně zástavní právo podle § 469 obč. zák. na nynější vymáhající věřitelku, zejména byla-li zapravena pohledávka, pro kterou zástavní právo vázlo. Převod ten není však převodem práva v pravém slova smyslu, nýbrž znamená znovuzřízení zástavního práva v pořadí práva zapsaného pro zaniklou pohledávku, což vyplývá i z toho, že nová pohledávka může co do výše býti odlišná od původní pohledávky, na jejíž místo nastupuje, ovšem že nesmí býti větší. Požadavkům § 469 obč. zák. bylo proto zadost učiněno, bylo-li současně s výmazem zaznamenaného práva (pol. C 18) vloženo zástavní právo pro číselně menší pohledávku nynější vymáhající věřitelky v pořadí pol. C 15. Z pol. C 18 je patrné, že zaznamenaná pohledávka čsl. státu zanikla zaplacením, takže není pochybnosti o tom, že podmínky přeměny podmíněného zástavního práva byly splněny. Řízení nezůstalo vadné, i když první soud nerozhodl o odporu vymáhající vě-

řitelky proti přikázání pohledávky firmy Josef R., ježto rozvrhová podstata již dříve byla vyčerpána a nedošlo k přikázání zmíněné pohledávky. Nárok dovolací rekurentky na přikázání její pohledávky v pořadí pol. C 15 byl tedy opodstatněn.

Čís. 14493.

Rozdíl mezi nicotností a neplatností smlouvy.

Obcházení daňových a poplatkových předpisů nečiní smlouvu nicotnou.

(Rozh. ze dne 28. června 1935, Rv I 2314/33.)

N i ž š í s o u d y zamítly žalobu, již se žalobce Richard G. domáhá na žalovaném Ignáci P-ovi vydání akcií nebo zatímních listů odpovídajícím těmto akciím, o d v o l á c í s o u d z těchto d ů v o d ů: Ustanovení § 1432 obč. zák. nelze v případě zcizení závodního podílu bez formy notářského spisu použít, neboť jmenovaný předpis předpokládá splnění smlouvy oběma stranami a při zcizení závodního podílu bez zákonné formy se nedá o oboustranném splnění mluvit, poněvadž bez formy notářského spisu se nikdo společníkem společnosti s ručením obmezeným státi nemůže. Avšak mezi stranami bylo umluveno, že, dojde-li k zakcionování společností s ručením obmezeným, jichž závodní podíly žalovaný od žalobce koupil, má tento obdržeti akcie. Tato smlouva mohla býti oběma stranami beze všeho splněna: odpůrcem zaplacením kupní ceny, odvolatelem vydáním akcií. K tomuto oboustrannému splnění mezi stranami také skutečně došlo a právem soud procesní, i když snad bylo také k této úmluvě, aby byla platna, třeba formy notářského spisu, použil ustanovení § 1432 obč. zák.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Žalobce byl společníkem tří společností s ručením obmezeným, v nichž mu příslušel závodní podíl — správně podíly — 35%, a prodal závodní podíly tyto dne 12. května 1922 žalovanému. Strany počítaly s přeměnou uvedených společností s ručením obmezeným ve společnosti akciové a ujednaly dne 14. května 1922, že, dojde-li k tomuto zakcionování společností s ručením obmezeným, dostane žalovaný na místo závodních podílů akcie. Šlo tu o vedlejší úmluvu, která byla částí smlouvy o prodeji závodních podílů. Podle druhého odstavce § 76 zák. o společnostech s ručením obmezeným ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. z. jest třeba k převodu závodních podílů právním jednáním mezi živými notářského aktu, a stejné formy jest zapotřebí k ujednání o závazku společníka k budoucímu postupu závodního podílu. Vyžadovala proto smlouva o prodeji závodních podílů žalobcových žalovanému ke své platnosti notářského aktu a stejně vyžadovala této formy i uvedená vedlejší úmluva jako část hlavní smlouvy o převodu závodního podílu. Ani smlouva hlavní, ani smlouva vedlejší nebyla zřízena ve formě notářského spisu. Jde nyní o to, zda pro nedostatek této formy smlouvy ty jsou nicotné či jen pro nezachování předepsané formy neplatné. Žalobce má za to, že jde o smlouvy nicotné po rozumu § 879 obč. zák. Ale občanský